

การประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช

Evaluation of the Government Action Plan of Disease Prevention and Control in Region 11, Nakhon Si Thammarat Province, Fiscal Year 2021

กรรณิกา สุวรรณ^{1*}, ประภัสสร คำแป้น¹, สุภาวิดา พิพิธกุล¹, กชกร กองไธสง¹

Kannika Suwanna^{1*}, Prapatsorn Dumpan¹, Supawida Pipittakul¹, Kotchakorn Kongthaisong¹

(Received: June 4, 2024; Revised: August 5, 2024; Accepted: September 30, 2024)

บทคัดย่อ

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน มีการจัดทำแผน/โครงการ บริหารโครงการและใช้จ่ายงบประมาณตามแผน รายงานความก้าวหน้าและผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ โดยการประเมินแผนปฏิบัติการฯ ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่อง มีการรายงานความก้าวหน้าและผลการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ครบถ้วน และไม่ทันเวลา ทำให้ไม่สามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ครบถ้วน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัญหาอุปสรรคการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564 กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) บุคลากรสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จำนวน 43 คน 2) บุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เขตสุขภาพที่ 11 จำนวน 42 คน 3) โครงการ จำนวน 47 โครงการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบท 1) แผนฯ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (100.0%) แผนแม่บทที่ 13 (91.49%) แผนแม่บทที่ 23 (8.51%) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 4 (74.47%) ตามลำดับ แผนยุทธศาสตร์การป้องกันควบคุมโรค 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 (48.94%) แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) กรมควบคุมโรค ในแผนงานภายใต้ระบบควบคุมโรค (48.94%) วิสัยทัศน์ พันธกิจภารกิจหน่วยงาน และปัญหาในพื้นที่ (100.0%) 2) ความรู้ความเข้าใจ การถ่ายทอดนโยบาย ระยะเวลาการสนับสนุนของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องระดับมาก ปัจจัยนำเข้า (บุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี/ครุภัณฑ์/วัสดุอุปกรณ์) ระดับมาก ด้านกระบวนการ (ถ่ายทอดนโยบาย นำแผนฯ สู่การปฏิบัติ

¹สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ถนนเทวบุรี ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

¹The 11th region of Office of Disease Prevention and Control , Dhavaburi Road, Phosadet Sub-district, Muang District, Nakhon Si Thammarat Province

*Corresponding author. E-mail: pukannika22@yahoo.com

และประเมินผล) ระดับมาก สรุป การใช้จ่ายงบประมาณ 92.58 % เบิกจ่ายตามเป้าหมาย (100%) 85.10 % และ 70.21 % ของโครงการบรรลุตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย มีการประสานแผนกับจังหวัด (100%)

คำสำคัญ: การประเมินผล แผนปฏิบัติราชการประจำปี ปีงบประมาณ

Abstract

The preparation of the agency's Annual Government Action Plan involves creating and managing projects, as well as implementing budget expenditures in accordance with the plan. However, the reporting of progress and budget expenditure results through the Strategic Management System is often incomplete and untimely. This lack of continuity in evaluating the Government Action Plan hinders effective project performance monitoring and prevents a comprehensive assessment of the project's progress and budget management.

The objective of this evaluation research was to examine the environment, input factors, processes, outputs, and obstacles in preparing the 2021 Annual Government Action Plan. The samples consisted of 85 participants, including: 1) personnel from the 11th Disease Prevention and Control Office in Nakhon Si Thammarat Province, 2) disease prevention and control network personnel from the Provincial Public Health Office, Health Zone 11, and 3) 47 projects according to the government operational plan for 2021. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis. The results indicated that, in terms of contextual factors, the government operational plans were fully consistent with Strategy 3 of the 20-year National Strategic Plan (100.0%), with 91.49% consistency with Master Plan 13, and 8.51% with Master Plan 23. Additionally, the plans were consistent with the Ministry of Public Health's 20-year strategic plan for disease prevention and control, particularly Strategies 2 and 4 (74.47%), and with the 20-year strategic plan for disease prevention and control, specifically Strategy 1 (48.94%). Furthermore, the Department of Disease Control's 5-year strategic operational plan (2018-2022) was entirely aligned with the vision, mission, roles, and regional problem conditions of the disease control system (100.0%). Knowledge and understanding of policy transfer, guidelines, and timing in plan preparation, along with executive support and participation, were rated highly (Mean $\pm$ S.D.: 3.83 $\pm$ 0.41). Factors related to personnel, budget, and technology systems / equipment / materials were also

rated high (3.73 ± 0.43). The communication and transfer of policy, along with the process of plan creation, implementation, and supervision, monitoring, and evaluation, received a high rating of 85.34%, supported by an investment budget of 99.99%. The projects achieved a budget disbursement rate of 100%, with an overall performance rate of 85.10%. Additionally, 70.21% of the projects met the established indicators/target values. There was complete coordination among disease plans and those responsible for provincial work in all disease plan (100%).

Keywords: Evaluation, Government Action plan, Fiscal Year

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ประกอบด้วยเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ 6 ด้าน 23 แผนแม่บท กระทรวงสาธารณสุข ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดเป้าหมาย “ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ 2) ด้านบริการเป็นเลิศ 3) ด้านบุคลากรเป็นเลิศ และ 4) ด้านบริหาร เป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติการฯ โดยกำหนดโครงการ กิจกรรม เป้าหมาย และตัวชี้วัด และได้มีการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2563)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดทำรายละเอียดและขออนุมัติโครงการ (Full paper) ให้สอดคล้องตามแผนปฏิบัติราชการ บริหารโครงการตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ (งบดำเนินงาน และค่ายา เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาฯ) และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (Estimates Strategic

Management System) (ESMS) เป็นรายเดือนและรายไตรมาส นอกจากนี้ยังมีการปรับแผน และขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในบางกรณี เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีการประชุมแผนปฏิบัติการประจำปี นอกจากนี้ยังมีปัญหาการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ครบถ้วน และทันเวลาตามที่กำหนดในแต่ละโครงการ ทำให้ไม่สามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ครบถ้วน กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี จึงได้ประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีความเหมาะสมในระยะต่อไป รวมทั้งพัฒนาการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 11

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

บริบทของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา (สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย, 2564)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง สังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลตั้งอยู่ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน คือ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแม่แลง 5 ศูนย์ ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ 10 แห่ง มีภารกิจสำคัญคือการสนับสนุนด้านการป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพให้กับประชาชน สนับสนุนด้านวิชาการ การปฏิบัติการโดยผ่านภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน คือ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง กระบี่ พังงา และภูเก็ต รวมทั้งร่วมปฏิบัติการในการป้องกัน สอบสวน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพสำคัญ ที่เฝ้าระวังของเครือข่ายในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพของจังหวัดภาคใต้ตอนบน

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 (กรมควบคุมโรค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2563)

หน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยบูรณาการกิจกรรมที่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันหรือมีกลุ่มเป้าหมายเดียวกันที่สามารถสะท้อนถึงเป้าหมาย ผลผลิต ตามกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกรมควบคุมโรค โดยยึดกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาด้านการ

ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประเทศ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค ระดับประเทศ และระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามกรอบงาน 3 ส่วน ได้แก่

1. งานตามนโยบาย สัดส่วนงบประมาณ 50-60% ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการ (The must) ได้แก่

- โครงการตามแนวพระราชดำริและโครงการเฉลิมพระเกียรติ
- โครงการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศ ได้แก่ โครงการเร่งด่วน ใน 5 ปีแรก

โครงการสำคัญตามแผนแม่บทฯ 18 โครงการ

- ยุทธศาสตร์ประเทศ

1) แผนงานบูรณาการ 4 แผน เป็นงานที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการที่บูรณาการร่วมกันในระดับประเทศ โดยมีสำนักหลักรับผิดชอบในแผนบูรณาการภาพรวม

2) แผนงานยุทธศาสตร์กรมควบคุมโรค (ถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนปฏิบัติการ 5 ปี ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะ 20 ปี)

- จุดเน้นกรมควบคุมโรค มีการกำหนดประเด็นจุดเน้น/เป้าหมาย/ความสำเร็จรายไตรมาส และกิจกรรมหลักที่ดำเนินการระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค เพื่อใช้ในการกำกับติดตามงานที่ชัดเจน

2. งานเพิ่มขีดความสามารถ สัดส่วนงบประมาณ 10-20% โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตและพัฒนางานด้านวิชาการของกรมควบคุมโรค บริหารจัดการเพิ่มศักยภาพบุคลากร และใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ประกอบด้วย

- งบวิจัย/พัฒนารูปแบบนวัตกรรม
- การเพิ่มศักยภาพบุคลากร
- การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล

3. งานภารกิจพื้นฐาน (งบประมาณ 30-40% Maintain) ประกอบด้วย

- การคงไว้ซึ่งงานตามบทบาทภารกิจกรมควบคุมโรค ได้แก่ ภารกิจตามพันธสัญญาโรคที่ต้องกำจัด กวาดล้าง และโรคติดต่ออันตราย

- ระบบสนับสนุน และการบริหารจัดการตามการใช้จริง (ต้นทุนต่อหน่วย) ได้แก่ พัฒนาบุคลากร PMQA และระบบจัดการหน่วยงาน เสร็จโครงการบริหารจัดการทรัพยากรหน่วยงาน 3 ปีซ้อนหลัง

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

แบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ และขั้นตอนประเมินและสรุปผล ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ

- 1.1) กรมควบคุมโรคถ่ายทอดสื่อสาร นโยบายแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการฯ ประจำปีงบประมาณ (คำเป้าหมายลดโรคฯ/แนวทางการจัดทำแผนฯ/พจนานุกรมกิจกรรม)
- 1.2) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการสื่อสาร ถ่ายทอดนโยบาย แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ตามแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (คำเป้าหมายลดโรคฯ/แนวทางการจัดทำแผนฯ/พจนานุกรมกิจกรรม) กรมควบคุมโรค แก่กลุ่มงานในสังกัด

2) ขั้นตอนดำเนินการ

- 2.1) กลุ่มงานในสังกัดสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามแนวทางกรมควบคุมโรค
- 2.2) กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย ดำเนินการรวบรวม สรุปวิเคราะห์และจัดทำ “ร่าง” แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ภาพรวมของหน่วยงาน ส่งกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมโรค เพื่อพิจารณากลับกรอง
- 2.3) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมโรค แจ้งผลการพิจารณากลับกรองแผนปฏิบัติราชการ
- 2.4) กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย แจ้งผลการพิจารณากลับกรองแผนปฏิบัติราชการ ให้กลุ่มงานในสังกัดแก้ไข และจัดส่งให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมควบคุมโรคต่อไป

3) ขั้นประเมินและสรุปผล

- 3.1) กรมควบคุมโรค อนุมัติแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ
- 3.2) กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย แจ้งสรุปผลการอนุมัติแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณแก่หน่วยงาน

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี หมายถึง แผนพัฒนาประเทศที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” ประกอบด้วย 23 แผนแม่บท แผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุข ได้แก่แผนแม่บทที่ 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี แผนแม่บทที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ที่ประกอบด้วย สถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพ สถานะสุขภาพ ยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน คือ 1) ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ (Promotion, Prevention & Protection

Excellence) 2) บริการเป็นเลิศ (Service excellence) 3) บุคลากรเป็นเลิศ (People excellence) และ 4) บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance excellence)

แผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันควบคุมโรค ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) หมายถึง กรอบแนวทางในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคของประเทศโดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาระบบป้องกันควบคุมโรคที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอาศัยความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นแรงขับเคลื่อน ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงธรรมาภิบาลและความคุ้มค่า (Value for money) เป็นหลักในการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนานโยบาย มาตรการ และบริการด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข 3) การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 4) การปรับปรุงระบบบริหารจัดการและการพัฒนาความร่วมมือ และ 5) การพัฒนากำลังคนด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค หมายถึง แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานโรคติดต่อ แผนงานโรคติดต่อเรื้อรัง แผนงานโรคไม่ติดต่อ แผนงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม และแผนงานภายใต้ระบบควบคุมโรค

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี CIPP Model

สตีฟเฟิลปิม ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่าเป็นกระบวนการของการบรรยาย รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งในการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญนั้น จะมุ่งเน้นการประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) (สมพิศ สุขแสน, 2557) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context evaluation : C) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานซึ่งเป็นการประเมินก่อนดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหาแหล่งทุน แนวโน้มการก่อตัวที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation : I) เป็นการประเมินพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคคล วัสดุอุปกรณ์ เวลา ประสิทธิภาพ ความรู้ ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ในการดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ

ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม โดยการประเมินด้านกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการร่วมด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิภาภัทร บุญน่วม (2560) ได้ศึกษาการประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า การประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในส่วนของสภาพแวดล้อมที่ยังเป็นข้อจำกัด ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้ปกครอง นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตั้งอยู่ในชุมชน ตำบลรอบนอกที่เอื้ออำนวยให้กับโรงเรียนได้น้อย กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปียังดำเนินการไม่ครบ ผลผลิตการเปรียบเทียบยังไม่ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด ส่วนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ งบประมาณในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ศึกษาการประเมินผลแผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดใน 3 ด้าน คือ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริบท แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนระดับชาติ และผลการประเมินความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน/ติดตามประเมินผลของหน่วยงานในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 อยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกรายการ และด้านกระบวนการ ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามและประเมินผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกรายการ ด้านผลผลิต มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาการบรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผน พบว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 45.95

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.) กลุ่มติดตามและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน (2561) ศึกษาการประเมินผลแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่าย

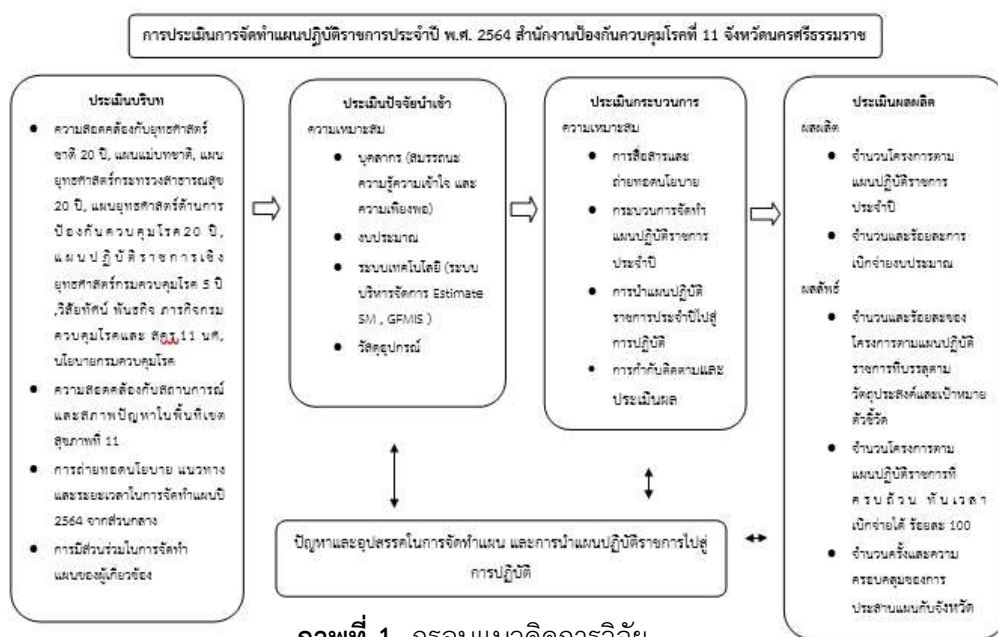
งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงาน ป.ป.ท.สัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2557-2560 (ครึ่งแผน) พบว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายโครงการ ทั้งสิ้น 24 โครงการ มีผลการเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีผลการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน 9 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 37.50 ผลการดำเนินงานเป็นรายโครงการ พบว่า สำนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินโครงการทั้งสิ้น 24 โครงการ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน 22 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.67 และมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 16.67

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2563) ศึกษาการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มหาวิทยาลัยฯ ดำเนินงานขับเคลื่อนตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการ ทั้งสิ้น 47 ตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย 41 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 87.23 ยังไม่บรรลุเป้าหมาย 6 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 12.77 คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ 4.51 อยู่ในระดับดีมาก

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (2564) ศึกษารายงานการ ประเมินผลแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2564 พบว่า การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด รวมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86 รายงานยุทธศาสตร์ จำนวน 17 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 12 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 70.59 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 29.41

สรุปปัญหาการวิจัย พบว่า การประเมินแผนปฏิบัติการ มีผลการใช้จ่ายงบประมาณ ไม่ได้ตามเป้าหมาย ร้อยละ 100.00 โครงการไม่บรรลุตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย ที่กำหนดในโครงการ ร้อยละ 100.00

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผล โดยใช้กรอบแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam (1983) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 - กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และบุคลากรเครือข่ายด้านการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 11 จำนวน 322 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นผู้มีส่วนร่วม/จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2564 2) บุคลากรเครือข่ายด้านการป้องกันควบคุมโรคที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ ปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 7 จังหวัด เขตสุขภาพที่ 11 และ 3) ให้คำยินยอมและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) บุคลากรของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ผู้บริหารหน่วยงาน (1 คน) หัวหน้ากลุ่มงาน (4 คน) หัวหน้างาน (1 คน) ผู้จัดการกลุ่มแผนงานโรค (PCM) (1 คน) ผู้จัดการแผนงานโรค (PM) (21 คน) ผู้รับผิดชอบร่วม (Core team) (14 คน) และบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการวางแผนและประเมินผล 1 คน รวม 43 คน 2) บุคลากรเครือข่ายด้านป้องกันควบคุมโรคจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 7 จังหวัด เขตสุขภาพที่ 11 ได้แก่ บุคลากรเครือข่ายที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในเขตสุขภาพที่ 11 จากกลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงานฯ กลุ่มงานควบคุมโรค กลุ่มงานโรคไม่ติดต่อ กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพฯ และกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มละ 1 คน รวมจังหวัดละ 6 คน 7 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 42 คน และ 3) โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 47 โครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 กับบริบท นโยบายรัฐบาล และแผนระดับชาติ

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2564 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 (สำหรับผู้บริหาร)

3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ตามรูปแบบของชิปปี้ (CIPP Model) ประยุกต์จากแบบสอบถามของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ และแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน บทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ การรับข้อมูล/รับการถ่ายทอดนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติการ และช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดนโยบาย/แผนสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านบริบทของแผนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating scale) 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด) จำนวน 11 ข้อ เกี่ยวกับการถ่ายทอดนโยบายแนวทาง และระยะเวลาในการจัดทำแผนจากส่วนกลาง และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้าเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ เกี่ยวกับ บุคลากร งบประมาณ และระบบเทคโนโลยี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นด้านกระบวนการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับการสื่อสารและถ่ายทอดนโยบาย กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน และแปลผลข้อมูลดังนี้ ความคิดเห็น/ความเหมาะสมระดับมากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) โดยการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับมากที่สุด (4.51–5.00) มาก (3.51–4.50) ปานกลาง (2.51–3.50) น้อย (1.51–2.50) น้อยที่สุด (1.00–1.50)

4) แบบบันทึกข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ เป็นการบันทึกข้อมูลผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมว่าบรรลุตามเป้าหมายตัวชี้วัดหรือไม่ ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ และความทันเวลาของการดำเนินโครงการ

5) แบบบันทึกการสื่อสารแผนงานโรคและภัยสุขภาพให้กับหน่วยงานเครือข่ายระดับจังหวัด เป็นแบบบันทึกแบบรายการ ระบุ การมี/ไม่มีการสื่อสารแผนงานโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ 2564

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ทดสอบเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ประเมินผล การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ซึ่งได้ประยุกต์มาจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า

และด้านกระบวนการ โดยได้เพิ่มข้อคำถาม และนำไป Try out พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นด้านบริบท เท่ากับ 0.905 ด้านปัจจัยนำเข้า เท่ากับ 0.950 และด้านกระบวนการ เท่ากับ 0.968

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากกลุ่มผู้บริหารหน่วยงาน หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน ผู้จัดการกลุ่มแผนงานโรค (PCM) ผู้จัดการแผนงานโรค (PM) ผู้รับผิดชอบร่วม (Core Team) และบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการวางแผน และประเมินผล

2. จัดส่งแบบเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสื่อสารแผนงานโรคและภัยสุขภาพ ให้กับหน่วยงาน เครือข่ายระดับจังหวัด ไปยังเครือข่ายที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 7 จังหวัด ในเขตสุขภาพที่ 11

3. เก็บรวบรวมข้อมูลผลการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร (โครงการตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11) โดยใช้แบบ วิเคราะห์ความสอดคล้องการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ปี 2564 และแบบบันทึกข้อมูลการบริหารจัดการโครงการ

4. นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ บันทึก วิเคราะห์และสรุปผล ตาม ประเด็นการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติ ราชการ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ จากแหล่งข้อมูลเอกสารด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดทำแผน ผลผลิตของโครงการ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช หมายเลข E-04/2565 ลงวันที่ 30 กันยายน 2565

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.12 อายุเฉลี่ย 44.07 (S.D. = 10.61) ปี ประมาณ 1 ใน 3 มีอายุระหว่าง 45-54 ปี ร้อยละ 34.88 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 53.49 ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด ร้อยละ 69.77 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 48.84 บทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการแผนงานโรค ร้อยละ 48.84 ได้รับทราบ ข้อมูลหรือได้รับการถ่ายทอดนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 ช่องทางการ รับรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดนโยบาย/แผนสู่การปฏิบัติมากที่สุด โดยการประชุมบุคลากรภายในหน่วยงาน

ร้อยละ 79.07 และหนังสือเวียน/หนังสือมอบนโยบาย ร้อยละ 79.07 รองลงมาคือ หนังสือกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย ร้อยละ 48.84

การประเมินแผนปฏิบัติการฯ ด้านบริบท ในประเด็น 1) ความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ พบว่า สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี จำนวน 47 โครงการ (ร้อยละ 100.0) สอดคล้องกับแผนแม่บทที่ 13 จำนวน 43 โครงการ (ร้อยละ 91.49) แผนแม่บทที่ 23 จำนวน 4 โครงการ (ร้อยละ 8.51) สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านบริการเป็นเลิศ และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล จำนวน 35 โครงการ (ร้อยละ 74.47) ตามลำดับ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันควบคุมโรค ระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนานโยบาย มาตรการ และบริการด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ มากที่สุด จำนวน 23 โครงการ (ร้อยละ 48.94) รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับปรุงระบบบริหารจัดการและการพัฒนาความร่วมมือ จำนวน 11 โครงการ (ร้อยละ 23.40) สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค ในแผนงานภายใต้ระบบควบคุมโรค มากที่สุด 23 โครงการ (ร้อยละ 48.94) รองลงมาคือ แผนงานโรคติดต่อ 10 โครงการ (ร้อยละ 21.28) สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทภารกิจของหน่วยงาน และสภาพปัญหาในพื้นที่ 47 โครงการ (ร้อยละ 100.00) 2) ด้านความรู้ ความเข้าใจ การถ่ายทอดนโยบาย แนวทาง และระยะเวลาในการจัดทำแผนฯ การสนับสนุนของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ของผู้เกี่ยวข้อง พบว่าภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{x}$ = 3.83, S.D. = 0.41) และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด (ตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทชาติ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขระยะ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันควบคุมโรคระยะ 20 ปี แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาท สคร.11 และสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ (n = 47)

ความสอดคล้อง	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี		
ย 3	47	100.0
แผนแม่บท		
แผนแม่บทที่ 13	43	91.49
แผนแม่บทที่ 23	4	8.51

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทชาติ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขระยะ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันควบคุมโรคระยะ 20 ปี แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาท สคร.11 และสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ (n = 47) (ต่อ)

ความสอดคล้อง	จำนวนโครงการ	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ระยะ 20 ปี		
ย 1	12	25.53
ย 2	35	74.47
ย 3	4	8.51
ย 4	35	74.47
แผนยุทธศาสตร์การป้องกันควบคุมโรคระยะ 20 ปี		
ย 1	23	48.94
ย 2	9	19.15
ย 3	3	6.38
ย 4	11	23.40
ย 5	1	2.13
แผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (2561-2565)		
CD	10	21.28
SALTH	8	17.02
NATI	3	6.38
Env-Occ	3	6.38
เชิงระบบ	23	48.94
วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาท	47	100.0
ปัญหาพื้นที่	47	100.0

ตารางที่ 2 การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา ด้านบริบท (n= 43)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ความรู้ ความเข้าใจ การถ่ายทอดนโยบาย แนวทาง และระยะเวลาในการจัดทำแผนฯ การสนับสนุนของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ของผู้เกี่ยวข้อง	3.83	0.41	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 3 ด้าน พบว่า ด้านบุคลากร มีผลการประเมินในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.56) ด้านงบประมาณ มีผลการประเมินในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$, S.D.= 0.51) ด้านระบบเทคโนโลยี/ครุภัณฑ์/วัสดุอุปกรณ์ ผลการประเมินในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D.= 0.61) ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีผลการประเมินในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.43) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ด้านปัจจัยนำเข้า (n= 43)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	เกณฑ์	ผลการประเมิน
1. บุคลากร	3.74	0.56	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
2. งบประมาณ	3.57	0.51	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
3. ระบบเทคโนโลยี/ ครุภัณฑ์/ วัสดุอุปกรณ์	3.88	0.61	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
เฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน	3.73	0.43	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน

การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ภาพรวม 4 ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D.= 0.41) ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านการสื่อสารถ่ายทอดนโยบาย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D.= 0.50) ด้านกระบวนการจัดทำแผนฯ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D.= 0.45) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D.= 0.41) ด้านการกำกับติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.55) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ด้านกระบวนการ (n= 43)

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	เกณฑ์	ผลการประเมิน
1. การสื่อสารและถ่ายทอดนโยบาย	3.88	0.50	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
2. กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ	3.80	0.45	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
3. การนำแผนปฏิบัติราชการสู่การปฏิบัติ	3.83	0.41	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
4. การกำกับติดตามและประเมินผล	4.07	0.55	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน
เฉลี่ยโดยรวมทั้ง 4 ด้าน	3.90	0.41	มาก	$\bar{x} \geq 3.51$	ผ่าน

การประเมินด้านผลผลิต แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ผลการประเมินการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวม ประจำปีงบประมาณ 2564 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) ภาพรวมมีการใช้จ่ายร้อยละ 92.58 จำแนกเป็นการใช้จ่ายงบบุคลากร ร้อยละ 100.00 งบดำเนินงาน ร้อยละ 85.34 งบอุดหนุนร้อยละ 85.38 และงบลงทุน ร้อยละ 99.99 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2564 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) จำแนกตามประเภทงบประมาณ

แผนงานงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับ (หลังโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ)	เป้าหมายการเบิกจ่าย/ผลการเบิกจ่าย		
		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
รวม	80,877,794.42	100.00	74,875,276.80	92.58
1. งบรายจ่ายประจำ				
1.1 งบบุคลากร	12,615,600.00	100.00	12,615,600.00	100.00
1.2 งบดำเนินงาน	27,207,201.42	100.00	22,695,247.15	83.42
1.3 งบอุดหนุน	10,156,600.00	100.00	8,667,686.65	85.34
2. งบรายจ่ายลงทุน				
2.1 งบลงทุน	30,898,393.00	100.00	30,896,743.00	99.99

2. ผลการใช้จ่ายงบประมาณ จำแนกตามแผนงาน และผลผลิต

พบว่าแผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตที่ 2 มีการเบิกจ่ายได้มากที่สุด ร้อยละ 96.76 รองลงมาคือ ผลผลิตที่ 4 ร้อยละ 80.93 แผนงานยุทธศาสตร์สร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี ผลผลิตที่ 5 มีการเบิกจ่ายได้มากที่สุด ร้อยละ 94.97 รองลงมาคือ ผลผลิตที่ 9 ร้อยละ 94.83 แผนงานบุคลากรภาครัฐ ผลผลิตที่ 13 มีการเบิกจ่ายมากที่สุด ร้อยละ 96.35 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ผลการประเมินการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2564 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) จำแนกตามแผนงาน และผลผลิต

แผนงานงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับ (หลังโอนเปลี่ยนแปลง งบประมาณ)	เป้าหมายการเบิกจ่าย/ผลการเบิกจ่าย		
		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	ร้อยละ
รวม	80,877,794.42	100.00	74,875,276.80	92.58
แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	46,083,480.00	100.00	42,367,208.80	91.94
ผลผลิตที่ 1 ผลิตภัณฑ์ด้านการเฝ้า ระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัย สุขภาพ	328,200.00	100.00	230,154.33	70.13
ผลผลิตที่ 2 การสนับสนุนเสริมสร้าง ศักยภาพและความเข้มแข็งในการ จัดการระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุม โรคและภัยสุขภาพ	32,712,780.00	100.00	31,654,140.27	96.76
ผลผลิตที่ 3 การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคที่เป็นปัญหาสำคัญ	1,855,100.00	100.00	1,429,223.36	77.04
ผลผลิตที่ 4 การบริการรักษาและฟื้นฟู เฉพาะโรคในกลุ่มโรคติดต่อสำคัญ โรค อุบัติใหม่ และภัยสุขภาพ	11,187,400.00		9,053,690.84	80.93
แผนงานยุทธศาสตร์สร้างเสริมให้คน มีสุขภาวะที่ดี	34,794,314.42	100.00	32,508,068.00	93.43
ผลผลิตที่ 5 โครงการเร่งรัดกำจัดโรคไข้ มาลาเรีย วัณโรคและยุติปัญหาเอดส์	5,346,940.00	100.00	5,077,898.58	94.97

ตารางที่ 6 ผลการประเมินการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2564 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) จำแนกตามแผนงาน และผลผลิต (ต่อ)

แผนงานงบประมาณ	งบประมาณที่ได้รับ (หลังโอนเปลี่ยนแปลง งบประมาณ)	เป้าหมายการเบิกจ่าย/ผลการเบิกจ่าย		
		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
ผลผลิตที่ 6 โครงการพัฒนาจัดระบบ บริการ	330,337.80	100.00	255,787.80	77.43
อาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม				
ผลผลิตที่ 7 โครงการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคตามแนวทางพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ	543,490.12	100.00	400,717.37	73.73
ผลผลิตที่ 8 โครงการเร่งรัดพัฒนา ระบบเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและ ภัยสุขภาพให้ได้ตามกฎอนามัยระหว่าง ประเทศ	11,436,770.00	100.00	10,308,059.08	90.13
ผลผลิตที่ 9 โครงการพัฒนาเครือข่าย ในการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคและ ภัยสุขภาพผ่านกลไกระดับชุมชนที่เอื้อ ต่อการมีสุขภาวะที่ดี	2,989,976.50	100.00	2,835,528.90	94.83
แผนงานบุคลากรภาครัฐ (ด้านการ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์)				
ผลผลิตที่ 13 รายการค่าใช้จ่าย บุคลากรภาครัฐ	14,146,800.00	100.00	13,630,076.27	96.35

3. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายโครงการ ประจำปีงบประมาณ 2564

มีการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 47 โครงการ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเกณฑ์เป้าหมาย ร้อยละ 100 จำนวน 40 โครงการ (ร้อยละ 85.10) ไม่ได้ตามเป้าหมาย 7 โครงการ (ร้อยละ 14.90) มีผลการดำเนินงานบรรลุตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายในโครงการ 33 โครงการ (ร้อยละ 70.21) ไม่บรรลุตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

14 โครงการ (ร้อยละ 29.79) ผู้จัดการแผนงานโรค มีการประสานการดำเนินงาน กับผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ในทุกแผนงานโรค (ร้อยละ 100)

ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 มีดังนี้

1. งบประมาณบางโครงการไม่เพียงพอ
2. กิจกรรมดำเนินการไม่ครบถ้วน เนื่องจากมีการปรับงบประมาณไปใช้ในการระบาดของโรคโควิด-19
3. มีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานใหม่
4. ไม่บันทึกผลงานตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย ในบางโครงการ

อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินผลด้านบริบท พบว่าแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทภารกิจของหน่วยงาน และสภาพปัญหาในพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำแผนงาน/โครงการ ในแผนปฏิบัติการฯ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ผู้บริหารมีนโยบายให้ยึดกรอบการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของ ประเทศ ระยะ 20 ปี โดยมีการบูรณาการกิจกรรมที่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันหรือมีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ที่สามารถสะท้อนถึงเป้าหมาย ผลผลิต ตามกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกรมควบคุมโรค และ กระทรวงสาธารณสุข ประกอบกับในงบประมาณ 2564 งบประมาณที่ได้รับจากส่วนกลางลดลง และ ผู้บริหารมีนโยบายในการลดการใช้งบประมาณในโครงการที่มีความซ้ำซ้อนกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่พบว่า ด้านบริบท แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนระดับชาติ

ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจ การถ่ายทอดนโยบาย แนวทาง และระยะเวลาในการจัดทำแผนฯ การสนับสนุนของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ของผู้เกี่ยวข้อง มีผลการประเมินในระดับ มาก โดยความรู้ความเข้าใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนแม่บทชาติ และยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขระยะ 20 ปี อาจเนื่องจากช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดนโยบาย/ แผนสู่การปฏิบัติมากที่สุด โดยการประชุมบุคลากรภายในหน่วยงาน ร้อยละ 79.07 และหนังสือเวียน/หนังสือ มอบนโยบาย ร้อยละ 79.07 รองลงมาคือ หนังสือกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย ร้อยละ 48.84 ซึ่งผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนฯ บางรายอาจไม่ได้มีการศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ

ด้านปัจจัยนำเข้า (บุคลากร งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี/ ครุภัณฑ์/ วัสดุอุปกรณ์) มีผลการประเมิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

(2561) ที่พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกรายการ การศึกษาค้นคว้าในเรื่องงบประมาณ ประเด็นการได้รับงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ 2564 มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ต้องมีการปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณในบางกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ได้ ไปใช้ในการตอบโต้การระบาดของโรคโควิด-19 แทน สอดคล้องกับการศึกษาของนิภาภัทร บุญน่วม (2560) ที่พบว่า การประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ งบประมาณในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ด้านกระบวนการ ภาพรวมมีผลการประเมินในระดับมาก โดยพบว่า การสื่อสารถ่ายทอดนโยบายตัวชี้วัด ในการจัดทำแผนฯ มีความชัดเจน ครอบคลุมมาก เนื่องจากกองยุทธศาสตร์ และแผนงาน กรมควบคุมโรค มีการสื่อสารถ่ายทอดมายังสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 และสำนักงานฯ ได้ถ่ายทอดต่อไปยังผู้ปฏิบัติงานทุกระดับผ่านการประชุม ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้จัดทำแผนฯ อาจเนื่องจากผู้จัดทำแผนฯ ใช้ประสบการณ์ในการจัดทำแผนจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนฯ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 48.84 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่าประเด็นการเลือกใช้วิธีการ/เทคนิค เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงานอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ อาจเนื่องจากในปีงบประมาณ 2564 มีสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ต้องมีการปรับแผนการดำเนินงานในบางโครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งในบางพื้นที่อาจไม่สามารถดำเนินงานตามปกติได้ ด้านการกำกับติดตามประเมินผล พบว่า ประเด็นการนำผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการในปีถัดไป มีค่าเฉลี่ยต่ำ อาจเนื่องจากที่ผ่านมาสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 ไม่ได้มีการประเมินและวิเคราะห์แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

การประเมินด้านผลผลิต การดำเนินงานโครงการมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ตามเป้าหมาย ร้อยละ 14.90 การดำเนินงานไม่บรรลุตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายในโครงการ ร้อยละ 29.79 เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ดำเนินการได้ตามแผน เช่น การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคในภาวะปกติ การดำเนินงานตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ IHR-JEE การป้องกันควบคุมโรคมาลาเรีย วัณโรค เอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การสอบสวนโรค/เหตุการณ์ในพื้นที่ การประเมินมาตรฐาน SAT, JIT ทำให้มีการปรับงบประมาณในกิจกรรมตามแผนปกติไปใช้ในการควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ผู้รับผิดชอบงานมีการย้ายหน่วยงาน การบันทึกในระบบ ESMS มีการบันทึกเฉพาะผลการดำเนินงานรายกิจกรรม ไม่ได้บันทึกผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายของโครงการ ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้ สอดคล้องกับ

การศึกษา ของ สำนักงาน ป.ป.ท. (2561) ที่พบว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ร้อยละ 37.50 ผลการดำเนินงานรายโครงการ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ร้อยละ 16.67 สอดคล้องกับการศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2563) ที่พบว่า ผลการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 12.77 และ สอดคล้องกับสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2564) ที่พบว่า ผลการดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย 3 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 42.86) รายยุทธศาสตร์ ไม่บรรลุเป้าหมาย 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 29.41)

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2564 ด้านบริบท 1) แผนปฏิบัติการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ร้อยละ 100.00 แผนแม่บทที่ 13 ร้อยละ 91.49 แผนแม่บทที่ 23 ร้อยละ 8.51 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 4 ร้อยละ 74.47 ตามลำดับ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันควบคุมโรค 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 ร้อยละ 48.94 แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) กรมควบคุมโรค ในแผนงานภายใต้ระบบควบคุมโรค ร้อยละ 48.94 วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทภารกิจของหน่วยงาน และสภาพปัญหาในพื้นที่ ร้อยละ 100.00 2) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจการถ่ายทอดนโยบาย แนวทาง และระยะเวลาในการจัดทำแผนฯ การสนับสนุนของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ของผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป ปัจจัยนำเข้า (บุคลากร งบประมาณ และระบบเทคโนโลยี/ครุภัณฑ์/วัสดุอุปกรณ์) อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ (การสื่อสาร ถ่ายทอดนโยบาย กระบวนการจัดทำแผนฯ การนำแผนฯ สู่การปฏิบัติ และการกำกับติดตามประเมินผล) อยู่ในระดับมาก ผลผลิตภาพรวมมีการใช้จ่ายงบประมาณ ร้อยละ 92.58 โครงการมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเกณฑ์เป้าหมาย (ร้อยละ 100) เท่ากับ ร้อยละ 85.10 และร้อยละ 70.21 ของโครงการบรรลุตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

การวิเคราะห์ Mind Mapping พบว่า ด้านบริบท ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข 20 ปี แผนแม่บทชาติ ของผู้จัดทำแผนฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำ ปัจจัยนำเข้า พบว่า การได้รับงบประมาณที่เพียงพอตามแผนฯ ปีงบประมาณ 2564 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากเป็นช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีการปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณในบางกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้ไปใช้ในการตอบโต้การระบาดของโรคโควิด-19 แทน ด้านกระบวนการ พบว่าการสื่อสารถ่ายทอดนโยบาย ตัวชี้วัดในการจัดทำแผนฯ มีความชัดเจน ครอบคลุมมาก แต่การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้จัดทำแผนฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่าประเด็นการเลือกใช้วิธีการ/เทคนิค เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงานอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ ด้านการกำกับติดตามประเมินผล พบว่า การนำผลการประเมินแผนปฏิบัติการของหน่วยงานมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในปี

ถัดไป มีค่าเฉลี่ยต่ำ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า งบประมาณที่ได้รับในบางโครงการไม่เพียงพอ มีการปรับ งบประมาณไปใช้ในการระบาดของโรคโควิด-19 ไม่บันทึกผลงานตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายในบางโครงการ และ มีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน (รูปที่ 2)

ภาพที่ 2 Mind Mapping

องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบจากการวิจัย

1. ผู้จัดทำแผนปฏิบัติราชการต้องศึกษา และมีความรู้ ความเข้าใจ ในยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นการดำเนินงานกรมควบคุมโรค นโยบาย ทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่ชัดเจนเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำแผนฯ ให้มีประสิทธิภาพ
2. การสื่อสารถ่ายทอดนโยบาย ตัวชี้วัด Time line ที่ชัดเจน สู่ผู้ปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้รับผิดชอบงานใหม่ ทำให้การจัดทำแผนปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ
3. การกำกับติดตามประเมินผลที่ต่อเนื่องรายไตรมาส ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณบรรลุตาม เป้าหมาย และโครงการบรรลุตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย
4. การนำผลการประเมินโครงการมาวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง เป็นการปรับปรุงและพัฒนาแผนฯ ในปีถัดไป
5. การมีแผนสำรองงบประมาณในกรณีการเกิดภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข เพื่อให้แผนปฏิบัติ ราชการในกรณีปกติสามารถดำเนินการได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การถ่ายทอดนโยบาย แนวทาง ระยะเวลาในการจัดทำแผนฯ การขับเคลื่อนแผนให้บรรลุเป้าหมาย ให้กับผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานใหม่ และสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย

2. การบันทึกผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในระบบ ESMS ผู้จัดการแผนงานโรคควรบันทึกผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมายของโครงการ พร้อมผลการดำเนินงานรายกิจกรรมให้ครบถ้วนและทันเวลา

3. ควรมีการนำผลการประเมินแผน ไปปรับใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในปีงบประมาณต่อไป

4. หน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยงานในพื้นที่ ควรมีแผนสำรองงบประมาณในกรณีการเกิดภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข เพื่อให้แผนปฏิบัติราชการในกรณีปกติสามารถดำเนินการได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปี เปรียบเทียบกับเขตสุขภาพอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยเพิ่มการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

รายการอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2563, 2 มิถุนายน). แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ กรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564. กรมควบคุมโรค. https://ddc.moph.go.th/dsp/journal_detail.php?publish=10568

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. <https://www.moe.go.th>

นิภาภัทร บุญนวม. (2560, 22 ธันวาคม). การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. <https://research.kpru.ac.th/sac/fileconference/3372018-05-01.pdf>

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2563, 27 พฤศจิกายน). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. https://www.rmu.ac.th/file/action_plan_2563_1.pdf

- สมพิศ สุขแสน. (2557, 11 พฤษภาคม). *CIPP Model : รูปแบบการประเมินผลโครงการ*. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่. http://waranyajun.blogspot.com/2014/05/cipp-model_html
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน (2561, 1 กุมภาพันธ์). *การประเมินผลแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ท.* https://www.pacc.go.th/pacc_2015/uploads/files/strategy/620214_actbut2561.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์. (2564, 1 มกราคม). *รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กระทรวงศึกษาธิการ. <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/04/รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2564 ของ ศธ.pdf>
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2563). *รายงานผลการพัฒนาเครื่องแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560-2564 (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. เทพอักษรพรินต์.
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย. (2564, 1 เมษายน). *รายงานประจำปี 2564 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา*. กรมควบคุมโรค. <https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor2//files/annual%20report%202021.pdf>
- Stufflebeam, D. L. (1983). *The CIPP model for program evaluation*. In G. F. Madaus, M. Scriven, & D. L. Stufflebeam (Eds.), *Evaluation models* (Chapter 7, pp. 117-141). Boston: Kluwer-Nijhoff.